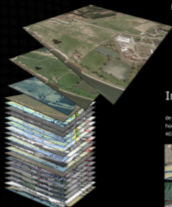

Historisch nieuws

Nieuwsbrief Dotka Data

November 2011

voorbeeld Tijdsreeks Rijn bij Renkum 22 lagen

Introductie Dotka Tijdsreeks

De Dotka Tijdsreeks is een groot aantal luchtfoto's en kaarten van de afgelopen 200 jaar gestapeld op één locatie in Nederland. De hoogwaardig gedigitaliseerde en ingepaste opnames geven in tot wel 40 stappen het overzicht én detail van de feiten visueel weer.

Reis-door-de-tijd

Individueel geven de lagen een momentopname: een feitelijke weergave van een moment in het verleden. Samen geven de luchtfoto's en kaarten inzicht in de ontwikkeling van een gebied. Met is eigenlijk net alsof je een reis-door-de-tijd aan het maken bent. De Tijdsreeks wordt o.a. gebruikt bij:

- Gebiedsontwikkeling
- Milieu- en bodemonderzoek
- Archeologie en cultuurhistorie
- Juridische geschillen
- Planstudies en structuurvisies

Nieuw in Nederland

Adviesbureau's waren - én voor historische onderzoeken - tot voor kort aangewezen op diverse in het land verspreide analoge archieven. Adviesbureau's Gronemij en DHV zijn snel overgestapt op de Tijdsreeks dienst. "Door gebruik van de historische luchtfoto's en kaarten komt vaak verrassende informatie naar boven, die leidt tot nieuwe inzichten in de eerder geplande gebiedsontwikkeling", aldus Henk Koster, Hoofd afdeling Bodem en Ondergrond DHV.

De Dotka Tijdsreeks kan door zijn abonnementsvorm tegen lage kosten worden geleverd, waardoor deze goed is in te zetten ook in kleine projecten. Meer informatie en de brochure is te vinden op: www.dotkadata.com/tijdsreeks

PDF
of
GIS-data

INHOUD NIEUWSBRIEF

- p.1 Introductie: Dotka Tijdsreeks
- p.2 Gemeente Arnhem zet 1945 mozaiek in
- p.3 Explosievenonderzoek nog altijd zeer actueel
- p.4 Heft Kadaster WOII collectie online
- p.4 Kort nieuws
- p.5 Uitgezicht | Archief Kadaster: Dokhaven Rotterdam 1946

Draaiërfeet van het maken van een fotomosaiek is het opalzet van de plakjes

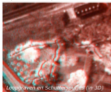
Nieuwsbrief november 2011

Reconstructie Arnhem 1945

Beleidsmatige handleiding WOII luchtfoto's opgesteld door Gemeente Arnhem

DotKa Data heeft opdracht gekregen om op basis van luchtfoto's uit 1945 een dekkend beeld te geven van de stad Arnhem. Gerda Dreise van de Gemeente Arnhem legt uit hoe dit bestand het beleid met betrekking tot niet-gesprongen explosieven (conventionele explosieven) ondersteunt:

"Tijdens WOII heeft Arnhem zwaar te leiden gehad van oorlogshandelingen. Een deel van de munite is achtergebleven als blindganger, danwel gedumpt in kraters en loopgraven. Bij de herontwikkeling van terreinen zijn risico's aanwezig betreffende het alsnog kunnen exploderen van explosieven.

Loopgraven en Schietputjes (op 3D)

Om op een voorinbouwde manier met deze risico's om te gaan is een beleidsmatige handleiding opgesteld - "Omgaan met conventionele explosieven uit de 2e WO binnen de gemeente Arnhem" - die beschrijft hoe we tijdens grondroerende werkzaamheden omgaan met de mogelijke aanwezigheid van conventionele explosieven (CE).

Op basis van eerder uitgevoerde historische onderzoeken is het grondgebied van Arnhem verdeeld in een aantal kans-van-aantreffen gebieden voor CE, lopend van een hoge- tot een lage kans. Met deze gebiedsindeling bepalen we vervolgens of en in welke mate extra CE-maatregelen nodig zijn bij grondroerende werkzaamheden.

Bij een gebied met een hoge of verhoogde kans wordt er een naoorlogs-onderzoek uitgevoerd. Een onderdeel hiervan is om na te gaan of de projectlocatie bebouwd was tijdens de WOII. Als de locatie inderdaad bebouwd was, wordt ervan uitgegaan dat ter plaatse van de bebouwing geen CE te verwachten zijn en er dus nadere maatregelen nodig zijn. Dit bespaart onderzoekskosten.

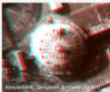
Voor de opdracht om op basis van luchtfoto's uit 1945 een dekkend beeld van Arnhem te geven zijn circa 200 luchtfoto's bekeken. De geselecteerde foto's zijn naadloos aan elkaar gezet, als een mozaiek, en van x- en y-coördinaten voorzien. Als de grootschalige basiskaart van Arnhem over de luchtfoto's leggen, wordt zichtbaar wat er in de tussenliggende periode is veranderd qua wegen, bebouwing en groen. Dit resultaat helpt ons om een goede afweging te maken voor het vervolg.

Onze ervaring is dat de kwaliteit van de foto's zeer goed is en dat ze ook professioneel 'aan elkaar gezet' zijn. Op de foto's zijn naast de bebouwing ook

Een projectbeschrijving in beelden (2D en 3D) is online beschikbaar. [Lees meer](#)

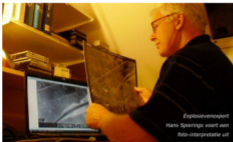
details als bomkraters en loopgraven goed waarneembaar.

Het 1945 fotomosaiek zorgt voor een kwalitatief beter oordeel over de aanwezigheid van bebouwing in die periode. Als we daarmee in enkele projecten de kosten van extra maatregelen kunnen besparen, is de investering al lonend. Dat inzicht was doorslaggevend om tot aanschaf van de foto's over te gaan.

Daarnaast blijken de foto's multifunctioneel in hun toepasbaarheid. Naast het explosieven-onderzoek, gebruiken we de foto's ook voor historisch milieu (voor) onderzoek. Ook de archeologen van Arnhem raadplegen de luchtfoto's om te weten waar voormalige bebouwingen hebben bestaan en hoe deze er uit hebben gezien."

Met dank aan Gerda Dreise, Afdelingshoofd Projectondersteuning Stadsingenieurs, Gemeente Arnhem, en bestuurlid 'Platform Blindgangers'

Nieuwsbrief november 2011

Explosievenopsporing nog altijd zeer actueel

Leemans Speciaalwerken gebruikt luchtfoto's voor historisch onderzoek

De Nederlandse bodem bevat een groot aantal niet ontgolfte explosieven. Ieder jaar worden ruim 3000 explosieven gevonden - uit de grond, watergangen of waterpartijen. En er ligt nog veel meer. Deze explosieve erfenis uit de Tweede Wereldoorlog vormt een groeiend maatschappelijk probleem.

Want recreatie en mobiliteit neemt toe en de infrastructuur wordt voortdurend uitgebreid. Daarmee groeit het potentiële gevaar van de aanwezige explosieven, terwijl de grond onder onze voeten juist veilig moet zijn.

Een aantal Nederlandse bedrijven is gespecialiseerd in explosievenonderzoek. Daarbij spelen historische luchtfoto's een belangrijke rol. Hans Spierings van Leemans Speciaalwerken legt uit: "Historische luchtfoto's kunnen ter ondersteuning dienen van literatuur en/of archief-onderzoek waar wordt gesproken over oorlogshandelingen binnen een bepaald gebied. Het kan ook zo zijn dat er geen literatuur- of archief informatie beschikbaar is maar er op luchtfoto's wel degelijk zaken zichtbaar zijn die op oorlogshandelingen wijzen.

Het interpreteren van lucht-foto's is een kwestie van veel doen. Noemt niet weg dat je een aantal basisvormen moet kunnen herkennen zoals bominslagen, loopgraven, geschutopstellingen, prikkeldraad afasteringen, mangaten, schuttersputten etc. Door met meerdere collega's de foto's te bestuderen kun nog je verrassend veel ontdekken.

Natuurlijk hangt e.e.a. ook af van de kwaliteit van de luchtfoto. Zo zijn

jaargetijden, de schaal, vlieghoogte en de weersgesteldheid ten tijde van de opname, mede bepalende factoren voor een geslaagde interpretatie.

De juiste luchtfoto's kunnen een grote bijdrage leveren aan het eindoordeel bij het opstellen van een risicoanalyse.

Doordat een aantal luchtfoto-collecties incompleet, en verdeeld zijn over verschillende archieven in binnen- en buitenland, is het verkrijgen van de juiste luchtfoto's niet altijd eenvoudig. Als het eenmaal gelukt is de juiste foto(x) te vinden, dan zal het de afbakening van het te onderzoeken gebied vrij nauwkeurig plaats kunnen vinden. Door het online beschikbaar komen van de foto's levert DotKa Data een flinke bijdrage aan het proces. Dit gegeven zal door een opdrachtgever, geleid op de te verwachte kosten, zeker nauwelijktend gevolgd worden.

Wij gebruiken zelf de luchtfoto's o.a. bij het opstellen van (voer)onderzoeken naar conventionele explosieven. Vooral de combinatie kadastrale ondergrond en luchtfoto zijn, indien samengevoegd, één zeer bruikbare grootheid."

Met dank aan Hans Spierings, CE expert bij Leemans Speciaalwerken

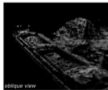

Heeft Kadaster WOII archief online

In de Tweede Wereldoorlog zijn er zo mogelijk miljoenen luchtfoto's opgenomen boven Nederland. Een groot deel van deze archieven ligt in kelders in Edinburgh en Washington, maar een belangrijk deel van foto's is te vinden bij Bibliotheek Wageningen UR en het Kadaster. Eerder dit jaar is de Wageningen-collectie al online beschikbaar gekomen, en er wordt hard gewerkt aan het ontsluiten van het Kadaster deel.

Rond het uitkomen van deze nieuwsbrief is ongeveer de helft van de Kadaster RAF collectie online beschikbaar gemaakt. Om de collectie inzichtelijk te maken heeft Dotka Data een index van de collectie online gezet, waarmee de dozen en fotareeksen gekoppeld worden aan plaatsnamen. Met de circa 150.000 foto's van verschillende collecties uit de periode 1943-1945 komt een online landsdekkende WOII set steeds dichterbij.

In het bijzonder voor de sector explosieven opsporing is de Kadaster WOII collectie en de index daarbij een bruikbare toevoeging. Bekijk de luchtfoto's zelf op de Dotka [webshop](#) voor een unieke kijk op de Tweede Wereldoorlog.

oblique view

3D puntenwolk uit 1982 stereofoto's: vrachtschip in de Vliet bij Den Haag

WOII kaartseries online: Geallieerden én Wehrmacht

Een bijzondere toevoeging aan de Dotka Collectie is de toevoeging van de kaartseries van de Army Map Service en het War Office in Engeland (GSGS): interessant is om die kaarten te zien naast de Truppenkarte van de Wehrmacht. Beide collecties bevatten tevens de geheime militaire versies, met daarop o.a. de verdedigingswerken. Enkele honderden kaarten vanaf 1:25.000 schaal staan nu voor het eerst online, en zijn te vinden in de Dotka webshop. [Lees meer](#)

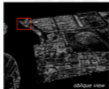
Historisch Den Haag in 3D

De gemeente Leidschendam-Voorburg heeft in haar archief hoog detail luchtfoto's uit 1981. Dotka Data heeft deze gedigitaliseerd en als orthofoto geleverd, voor gebruik in een GIS.

Uit het tussenproduct, de stereofoto's, is een test gemaakt met ERDAS oATE om een puntenwolk te maken. Dit levert zeer gedetailleerde hoogtedata, zoals te zien in het voorbeeld van de Binckhorst te Den Haag. Een leuk detail is het vrachtschip waarvan de lading goed zichtbaar is.

Hoogtemodel van de Binckhorst, Den Haag 1981: top view

oblique view

Nieuwsbrief november 2011

Oranjewoud zet breed in op Tijdreeksen

De nieuwe Dotka Tijdreeks producten zijn goed inzetbaar bij historische bodemonderzoeken. Oranjewoud ziet bredere mogelijkheden, en stelt onder het nieuwe raamcontract met Dotka Data de Tijdreeks dienst aan de gehele organisatie ter beschikking. De Dotka Tijdreeks levert o.a. een bijdrage aan de kwaliteit van het advies, en een betere communicatie naar de klant door een meer visuele weergave van het advies.

DHV meer inzicht bij bodemonderzoek

DHV en Dotka Data hebben een raamovereenkomst getekend voor het inzetten van de Dotka Tijdreeks producten bij de bodemadviesdiensten van DHV.

"Hiemee kunnen onze adviseurs een beter advies uitbrengen en hebben de Tijdreeks producten hun waarde aangetoond", aldus Henk Koster, Hoofd afdeling Bodem en Ondergrond.

[Lees meer](#)

RAF Spitfire PR.XI Reconnaissance

DotkaUitgelicht

Archief Kadaster: Dokhaven Rotterdam is nu park

Deze luchtfoto is genomen boven Rotterdam door de 541 Squadron van de RAF, op 19 september 1944. De RAF vloog in die periodes met Spitfires (zie foto), waarin een aantal camera's gemonteerd kon worden alsmede extra brandstoftanks.

De foto toont Rotterdam Zuid (Charlois) en de zuidzijde van de Maashaven. De inzet van deze foto toont de oude Dokhaven: in 1944 nog actief in gebruik maar nu gedeimp en omgedoopt tot het Dokhavenpark.

De foto is gedigitaliseerd uit het archief van het Kadaster en nu online beschikbaar in de [w@shop](#) van Dotka Data.

Nieuwsbrief november 2011

Over Dotka Data

Dotka is gespecialiseerd in de verwerking en levering van digitale historische luchtfoto's en kaarten, en is reseller van o.a. Kadaster en Bibliotheek Wageringen UR.

Dotka Data Bv heeft meer dan 20 jaar ervaring in de wereld van de luchtfotografie, en weet die kennis effectief te delen met haar klanten.

Historisch nieuws

Dit is een nieuwsbrief van Dotka Data bv, en hieraan kunnen geen rechten worden ontleend. Deze nieuwsbrief versijnt ca 4x per jaar en wordt verspreid onder de relaties van Dotka Data. Wilt u zich aan- of afmelden van deze nieuwsbrief, stuur een email naar info@dotkadata.com of klik [hier](#).

Dotka Data bv

ACEC Gebouw, Museumpassage
Reggestraat 44
7311 CD Apeldoorn
T (055) 578 5688
F (055) 578 5699

www.dotkadata.com
info@dotkadata.com